

ČTYŘI V UŠATEJ VEŽI

retro

Jan „Chroust“ Procházka

Pavel „Stříbrňák“ Stříbrný

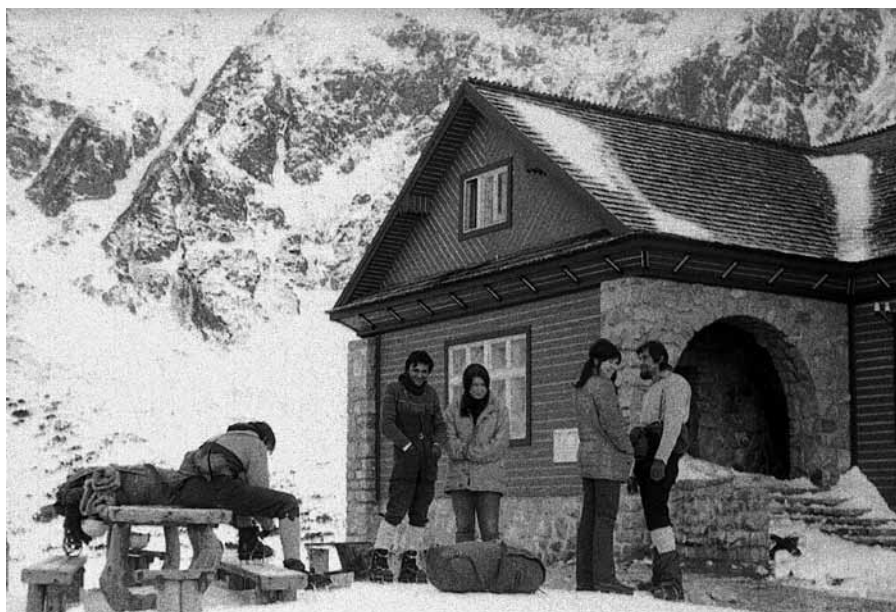
V roce 1972 tehdejší „federální“ Československý horolezecký svaz poprvé vyhlásil nejvýznačnější „Výstupy roku“. Prvním oceněným byl extrémní zimní prvovýstup lámacím a převislým Pravým komínem Ušatej veže v severní stěně Malého Kežmarského štítu (klasifikace VI A IV, v Krutilově průvodci z roku 1977 výstup číslo 1979). Udělali jej „Mladý Pavouk“ Ondrej Pochylý, Honza „Chroust“ Procházka, Pavel „Stříbrňák“ Stříbrný a Zbyněk Čepela. Přinášíme vzpomínku ze zápisků jednoho z nich. Fotky pořízené dalším ze čtyř odvážných až teď vypadly z „archivní krabice“, 40 let je nikdo neviděl...

1. 1. 1972 Večer vystupuji z motoráku v Tatranské Lomnici. Po Silvestru nejsem ve své kůži a ještě v noci musím dojít na Brnčalku. Hloupé pomýšlení...Na

přelomu nového dne budím kamarády na chatě. Ondrej z polospánku zajechá: „No sláva, Honzíku, že’s dojel. Rychle na kutě, ráno nastupujem!“

2. 1. Nádherné počasí. Vynášíme bagáž pod komín Ušatej a konečně ho vidíme zblízka. Jak jsme v jeho stínu mrňaví! Musíme na něj trpělivěji než naši předchůdci, jimž nebylo dopřáno nakouknout do jeho nitra. Dosud všechny odmítl. V polovině té šedé nestvů-

ry se zdá být pohodlná skalní police, snad místo jediného bivaku. Omyl, jak se později ukáže! Po obhlídce se vracíme a spíme na chatě.

3. 1. Inverze, hory trčí jako ostrovy z tiché hladiny mračen. Čtyři páry maček nakousávají tvrdou plochu umláčeného sněhu.

Nástup. Čtyřicet metrů „Uchem“, klasickou cestou výše uhýbající vlevo. My jdeme přímo... Je 14 hodin. Ondrej na „štandu“ vyfukává úder kladiva na ruční vrták kód jistoty. Zde skončily dřívější pokusy, předchůdci slaňovali od mizerné skoby. Pro nás se jediným nýtem rodí základna dalšího postupu. Skála uvnitř komína je lámavá a sypká. Převislá masa šedivého, mrazem slepeného štěrkopísku se stává naším působištem!

Odlézám od Ondreje se smíšenými pocity. Skály nade mnou se ještě ručka lezce nedotkla. Jak to půjde nám?

Nenacházím vhodné spáry, všechny jsou mělké a navíc ve volných kamenech, „lokrech“. Když vypadávají tři z pěti skob, které jsem zatloukl, vracím se a vedení přebírá o deset kilo lehčí Ondra. Postup je hrozně pomalý. Vysoká obtížnost a představa pádu s volným kamenem v náruči vykonávají své. Po třiceti metrech Ondra zjišťuje už skoro za tmy, že není na místě, kde bychom mohli bivakovat. Vrací se ke mně a poté slaňujeme k mrznoucím kamarádům Pavlovi a Zbyňkovi o čtyřicet metrů níže. Po dlouhém vaření se ukládáme ke spánku. Přestože se nám dnes podařilo překonat pouze sedmdesát metrů, panuje všeobecná spokojenost. Jen dál!

4. 1. Šplhám po fixním laně vzhůru. Jistím Ondru. Nohy mu balancuji v žebříčcích visících volně pod střešou převisu. Shazuje velké kamenné bloky, které prosvíští a rozbíjejí se o patu komína. Nehrozí ale, že by nám nějaká „almara“ spadla na hlavu, kryjí nás převisy. To je jedna z mála výhod extrémních cest. Na dalším štandu Ondrej opět vrtá nýt. Další časová ztráta a vysilující práce, ale pro zajištění nezbytná. Konečně mohu Ondru odjistit a dobírat k sobě Zbyňka. Když je u mě, postupně vytahujeme po repšňůře všechny čtyři těžké batohy. Lezu dál a zas se mnou vypadávají skoby. Zmocňují se mne špatné pocity. Ještě že je Ondra muší váha. Oceňuji jeho „pavoučí“ techniku i vytrvalost a soustředění na jediný cíl: přelézt to, co si předsevzal. Dostávám se na štand. Nad ním je patnáctimetrová převíslá široká spára. Ondrej úplně vážně pronáší: „Tak, Chrouste, šupajdi do toho. To přeлезеш klasicky. Vezmi to sokolíkem jako v rodném Skaláku!“ Jímá mne hrůza. Nic podobného jsem ještě neviděl volně přelézt. Rezolutně odmítám jeho návrh. V létě, nalehko a s mechovou gumou na botách by se o tom ještě možná dalo uvažovat. Ale teď, v těžkých dvojitéch botách a se zmrzlými prsty na ruce by pokus o klasické lezení jistě skončil pádem. A při „držení“ našich skob? Musíme to zkusit jinak...

Zase tahání batohů, pak leze Zbyňek. Posledení Pavel má vytloukat skoby, neslyšíme však mlácení kladiva! Ondrej nervózní a křičí pod převisy: „Vytloukej!“ Zespoda se ozývá klidné: „Žádný

strachy, mladej, když leze Stříbrňák jako poslední, nic tam nezůstane.“ Konečně se objeví dlouhovlasý chlap a na něm všechny matroš z dolních partií. K jeho vydolování z rozlámání skály Pavel kladivo vůbec nepotřeboval, všechno vytáhl rukou. A na tom jsme se jistili! Stojím s Pavlem na kameni metr krát metr, Ondrej sedí v sedačce a Zbyňek je zapřen zády a nohama v komínové poloze. Všichni jsme zajištěni na jediném nýtu, v němž ještě visí naše kletráky. A to jsme v místě, kde podle našich odhadů při obhlídce stěny měla být pohodlná police. Fuj!

Za hodinu bude tma, dnes už nikam nevylezem. Každý si proto vrtá svůj nýt na bivak. Z batohů vytahujeme bivakovací „Stříbrného“ deky – prachobyčejné přikrývky sešité do tvaru pytle a vztužené popruhem, který se horními

svázanými konci zapíná do karabiny. Něco podobného zahlédl Pavel na obrázku v jakémsi horolezeckém časáku a zapřáhl babičku do šití. Ukázalo se, že deka má proti bivakovací síti ohromnou výhodu. Dává pocit izolovanosti, bezpečí, soukromí a tepla. Máme nohy spuštěné volně dolů a mohou se dobře prokrvovat. Je noc. Visíme v dekách, vaříč s ešusem na kolenou a čekáme na teplou tekutinu. Od Brněalky se pod stěnu blíží světélko. Po hlase poznáváme kuchaře Janka. Dozvídá se, že je nám fajn, přeje dobrou noc a odchází...

5. 1. Probouzím se zimou už v pět a s Ondrou, který už je také vzhůru, do sebe bušíme pěstmi, abychom se aspoň trochu zahřáli. Naši dva tučnější kolegové nás rozčilují pravidelným chrápáním. V osm snídáme polévku, masovou konzervu

vu s kolínky a nechutný čaj ze sněhové vody. Ale jen když teče. Potom se všichni bez úspěchu pokoušíme vystoupit převislou spárou. Pavel to zkusí pravou stěnou, ale ani tam se nedaří. Znovu tedy do spáry. V jejím mělkém dnu je „šotolina“, do níž Ondra tluče co nejdelší skoby. Každou zvlášť prosí, aby vydržela. Potom následují čtyři klíny a konec. Návrat. Nastupuji já. Nad klíny se klasicky ani nehnu, pro skobičky není jediná puklina. Musíme tedy do stěny zatlouct postupový nýt. Jsme přesvědčeni, že nám to nikdo nebude vyčítat. Houpu se v žebříčcích zavěšených do špatně držícího klínu a vrtám. Když je nýt usazen, posílají mi hoši desetimetrový provazový žebřík.

Unaven sestupuji dolů. Střídáme se a Ondrej o metr výš vrtá další nýt, doufáme poslední. Výš se mu už daří zatlouct skobu, vtlačuje se bokem do spáry, ještě tři čtyři metry nesmírně těžkého lezení a mizí nám z očí. Je za hranou převisu. Dolézá na délku lana a opět nenachází místo k zajištění. Všude jen lokry... Nechutné lezení! Začíná sněžit. „Uchem“ vlevo od nás rachotí laviny. Vždy chví-

le ticha a potom přijíždí sněhový expres. Přelétává přes vrcholovou hranu a řítí se o 250 metrů níž. Úchvatné, ale depimující. Ondrej slaňuje k nám. Již třetí bivak ve stěně a druhý na stejném místě. Zmocňuje se nás sklíčená nálada. Dnes večer Janko pod stěnu nepřichází, celou noc nás budí laviny...

6. 1. Probouzíme se do krásného rána. S příchodem slunce se zlepšuje i naše nálada. Všichni lezeme s chutí. Včerešek byl kritický. Stěna nám dnes na další lanové délce poprvé předkládá hezké spáry. Skoby „účka“ radostně zpívají. První bezpečný štand! Tři skoby ved-

le sebe se zdají být úplným zázrakem. Ondrej na druhý pokus překonává volným lezením poslední převislý stupeň. Zaledněná spára ho vede k cíli. Dobírá mne na konci pravého komína. Je 15 hodin, ale všemu ještě není konec. Vytahujeme batohy, které jsou u Pavla 70 metrů pod námi, šílená dřina. Za chvíli je u nás i Zbyněk, Pavla však dobíráme až za úplné tmy. Dolézá omotaný šesti žebříčky a řinčí balíkem skob jako čert. Nasazujeme mačky a čelovky, rance

konečně putují na záda a všichni současně stoupáme na hranu Ušatej veže. Dosahujeme jí ve 22 hodin. Je konec lezení...

Vaříme dlouho do noci, posloucháme tranzistorák a diskutujeme o zítřejším sestupu. Na Německém žebříku jsou spousty čerstvého sněhu, sestoupíme tedy do Medenej kotliny.

7. 1. Pátý den na nohách, pomalu si zvykáme na eskymácký život. Nekočné slaňovací manévry nás dovádějí na dno Měděné kotliny. Traverzujeme hlubokým sněhem k ledopádu z Velké zmrzlé doliny a sjíždíme po zadku skoro až k Zelenému plesu. Tam nás vítá rozzářený Janko. Teprve u chaty si vzájemně podáváme ruce a děkujeme si. Nyní jsme v bezpečí.

Janko nám připravuje úplné hody, jsme dojatí. Chce se nám strašně spát, přesto vycházíme před chatu pohledět do stěny, která nás obdarovala velkými zážitky...

Dva z tohoto prvovýstupu již nejsou mezi námi. Honza „Chroust“ Procház-

ka brzy odjel vstříc osudu do norského Romsdal. Zahynul na východním pilíři Trollryggenu 14. 7. 1973 a spolu s ním další čtyři kamarádi: **Pavel „Laban“ Tlapa, Jiří „Janucha“ Janoušek, Jan Čondl a Pavel Rose**. Měsíc po tragédii Ondra Pochylý, Pavel „Stříbrňák“ a Jiří „Pytlík“ Unger udělali prvovýstup na Ušatou vežičku a nazvali jej „Blues na cestu poslední - Chroustovi na pamiatku“. Následující zimu pojmenovali svůj velkolepý prvovýstup ve východní stěně Trollryggenu Michal Orolin, Daniel Bakoš, Vlado Petřík a Jaromír Soldán „Cesta pěti kamarádů“. **Ondrej Pochylý** odešel na poslední túru s bratrem **Pavlem Pochylým** z Brněřky 25. 2. 2000. Legendárním „Pavoukům“ se stala osudnou „jejich rodná“ severní stěna Malého Kežmaráku. **Jim všem věnujme tichou vzpomínku...**

Pro L&H připravil Vladimír „Chroust“ Procházka II., člen historické komise ČHS

DIDRIKSONS1913
Grundsund SWEDEN

**LETOS SLAVÍME
100 LET !**

**DIDRIKSONS
1913 - 2013
A CENTURY
OF WATER PROTECTION**

www.didriksons1913.cz